

Generalforsamling og næringslivslunsj om ny flyplass

22. mai, kl 11-13

Velkommen til næringslivslunsj!

- Informasjon fra næringsforeningen
- Status og fremdrift nye Mo i Rana lufthavn, Avinor / Hedda Hiller,
- Hvordan jobbes det med ruteutvikling, markedsføring og reiselivsutvikling av regionen?
  - Polarsirkelen Lufthavnutvikling / Henrik Johansen
  - Visit Helgeland / Merethe Kvandal

Hold av datoen!

Gründerreiser

Siste næringslivslunsj før sommeren

Tirsdag 18. juni

Park 22 kl 11-13:30

SOMMER ÅPENT MO I RANA

TORSDAG
20. JUNI
åpent til kl 22

Ranaregionen

Om:nord

Arena for grønn
omstilling i nord

Kompetanse- program

I kompetanseprogrammet i Om:nord får du verktøyene du trenger for å prioritere, implementere og iverksette bærekraft i din bedrift.

Dette danner grunnlaget for å gi din bedrift mer konkurransekraft og ruste den for fremtiden.

Global Compact
Network Norway

Om:nord

Kompetanse- program

Workshop 1 og 2: dobbel
vesentlighetsanalyse

Workshop 3: Sette mål for bærekraft og
lage handlingsplan

Workshop 4: Standarder for
bærekraftsrapportering og god
bærekraftskommunikasjon

Global Compact
Network Norway

Om:nord

Save the date!

5. september – Workshop 1 /
Mo i Rana (3 timer)
Mosjøen dagen før

19. september – Workshop
2+3 / Mo i Rana (heldags)
Mosjøen dagen før

Påmelding åpner i juni –
venteliste på www.rananf.no

Møteserie bærekraft

Neste møte:

12. juni / *Trenger din bedrift penger til bærekraftsarbeid?*

Digitalt informasjonsmøte om kompetanseprogrammet!

Om:nord

Ny lufthavn Mo i Rana – Status og fremdrift

22. mai 2024

Mo i Rana lufthavn, Fagerlia (ENMR)

- Stortinget vedtok 11. juni 2021 iverksette flyplassprosjektet i Rana.
- Sommeren 2021 engasjerte Avinor Sweco til å ivareta prosjektledelsen av ny lufthavn. AF Gruppen ble valgt som hovedentreprenør i 2022.
- Forberedende arbeider startet opp i september 2022. AF Gruppen startet i mai 2023 anleggsarbeidene på hovedutbyggingen.
- I RNB 2023 ble prosjektets styringsramme på 4582MNOK vedtatt.
- Lufthavnen skal stå klar for kommersiell bruk våren 2027.

FØRSTE ÅRET

PK Strøm på K-356
anleggsveier.

Tore Løkke på K-355
utslippsledning.

AF Gruppen + Sweco + Avinor = ENMR

- I september 2022 signerte Avinor og AF Gruppen en samspillskontrakt, og umiddelbart etter signeringen av kontrakten startet optimaliseringsfasen. Her jobber Avinor og AF Gruppen sammen for å finne de beste løsningene for prosjektet.
- I juni 2023 ble den endelige kontrakten for selve byggingen av Ny lufthavn Mo i Rana signert. Kontrakten har en verdi på 3,2 milliarder.

A photograph of a man with grey hair and a beard, wearing an orange high-visibility safety vest, sitting inside the cab of a HAMMTRONIC machine. He is holding a silver and red thermos. The machine's name 'HAMMTRONIC' is visible on the top of the cab. The background is a bright, overexposed outdoor setting.

HAMMTRONIC

EN STOR JOBB MED MASSEFORFLYTNING

- AF Gruppen startet opp jobben på anlegget i mai 2023.
- Frem til april har det kun vært jobbet med masseforflytning av vegetasjon og stein, samt sprengningsarbeid.
- Til sammen skal det forflyttes masse tilsvarende to Kheopspyramider inne på anleggsområdet! 4,6 millioner kubikk.

Neste milepæl: 3 millioner faste kubikk

- 12. desember 2023 kunne prosjektet markere at det er tatt ut 1 million faste kubikk. Allerede før påske økte dette til 2 millioner. I starten av juni forventes det å nå 3 millioner.
- Den største salven hittil var på 37.232 kubikk, og det ble brukt 29.445 kilo dynamitt. Denne gikk av 19. september.

Status per april 2024

- AF Gruppens hovedfokus i vinter har vært sprengingsaktivitet, og ferdigstilling av fylling under terminal- og driftsbygg.
- Fyllingen under bygget sto i april ferdig, og arbeider med grunn og fundamenter for terminal og driftsbygg er påbegynt
- Det er den lokale entreprenøren MBA Entreprenør AS som har kontrakt på de bygningsmessige arbeidene knyttet til lufthavnen. De er allerede på plass på tomte og jobber med kulvert for tekniske installasjoner.
- Det er nå tatt ut 2,3 millioner kubikk fjell, cirka halvparten av det totale volumet fjell som skal sprenges ut.
- Anleggsarbeidene vil fortsette med ytterligere oppfylling for flyoppstilling og trafikkforplass foran terminal. I tillegg starter etableringen av rullebane, med planlagt asfaltering av deler av rullebane vest ila høsten.

Fremdrift 2023 til 2025

- Hoveddelen av masse er nå tatt ut i vest.
- AF Gruppen jobber i hovedsak i område vest midt og øst, mens LNS jobber i område midt/øst.
- Den tyngste delen av sprengning avsluttes etter planen november 2025.

FØRSTE FLYPLASS SOM BYGGES UTEN TÅRN

- Mo i Rana lufthavn bygges uten bemannet tårn.
- Tårnet erstattes med et Remote Tower på 35 meter, noe som også blir Norges hittil høyeste Remote Tower.
- Per i dag har Avinor 11 flyplasser knyttet til RTC, og fra neste år vil dette øke til 14.
- Mo i Rana vil bli en del av fase 2, sammen med fem-seks andre lufthavner

LNS ER STØRSTE UNDERERNTREPRENØR

- I juli 2023 signerte hovedentreprenør AF Gruppen og LNS AS avtale for anleggsarbeider ved den nye flyplassen i Rana, og i november 2023 startet LNS opp aktivitet for fullt i Fagerlia.
- Kontraktsverdien til AF Gruppen er 3,2 milliarder kroner, og LNS er den hittil største underentreprenøren i entreprisen.

VINTERDRIFT

- Vinteren i Nord-Norge sørger for omlegging av driften. Dette dreier seg i hovedsak om aktiviteter knyttet til snørydding før og etter kjernetid, kl. 07.00 til 19.30.
- Det foregår komprimering av masser utenfor kjernetiden for produksjonen. Dette er noe som må gjøres fortløpende i den kritiske fyllingen under den kommende bygningsmassen, om ikke fryser massene.

TERMINAL- OG DRIFTSBYGG

– slik kan det bli

- Avinor gjennomførte våren 2023 en revisjon og oppdatering av passasjergrunnlaget for Ny lufthavn Mo i Rana, som Avinors konsernstyre besluttet skulle legges til grunn for dimensjonering av ny terminal.
- Dette medførte behov for en gjennomgang og revisjon av design og utforming av terminalbygget. Arbeidet som ble ferdigstilt i desember 2023 er lagt til grunn for bygging av terminal- og driftsbygg.
- Prosjektet er nå i en detaljprosjekteringsfase – hvor alle løsninger detaljeres og tegnes ut for oppstart bygging.
- Forberedelse for oppstart av grunn og fundamenter er i disse dager, med planlagt oppstart av råbygg ved årsskiftet. Sommeren 2025 er innvendige arbeider i terminal og driftsbygg planlagt å starte.

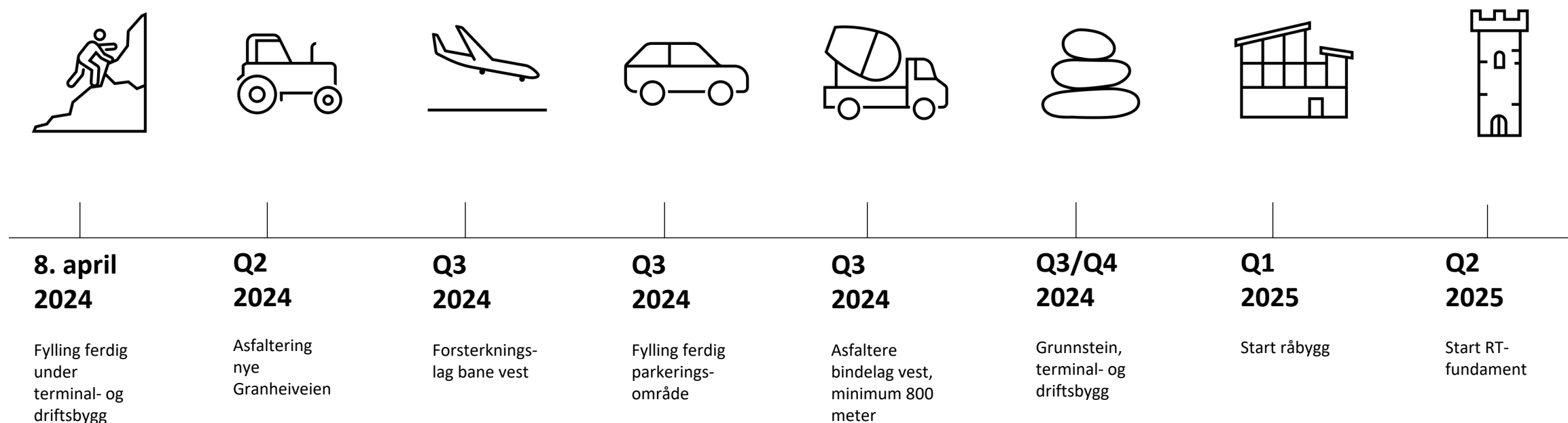
TERMINALTILPASNINGER – hva har vi gjort?

- Terminalbygningen er tilført en ekstra akse, og både terminal- og driftsbygg er utvidet sydover. Dette øker vesentlig kapasitet ved innsjekk, kø-arealer ved sikkerhetskontroll og kommersielle arealer og tilrettelegger for morgendagens teknologi ifht sikkerhetsskannere.
- Terminalbygningen er til sammen tilført et areal på 1209 m², tilsvarende 31% økning.
- Driftsbygget er økt i dybde for å tilrettelegge for markedets største sweepere.
- Terminalbygg og driftsbygg er slått sammen for å tilrettelegge for et optimalisert driftskonsept.

Viktige milepæler det neste året

Åpner våren 2027

Ranaregionen Næringsforening

Ny stor flyplass Mo i Rana - Helgeland

Henrik Johansen
adm. dir. Polarsirkelen Lufthavnutvikling
22. mai 2024

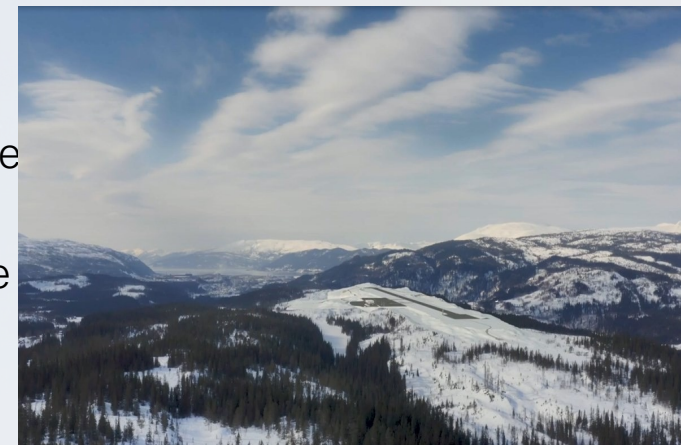

Samspillet med Avinor – Resultater 2023 / 2024

Å jobbe med Avinor gir resultater, og vi har i samspillet i 2023 / 2024 oppnådd:

- Økt rullebanelengde fra 2200 / 2200 meter til 2700 m startbane og 2400 m landing.
- Høynet passasjerprognosene fra 180 000 til 258 000 pax (økende til 325 000 i 2040). Møreforskning sier opp mot 400 000 passasjer bare på Oslo-ruta alene dersom konkurranse (i 2025), dvs. totalt ca. 500 000, hvilket også er PLU sitt mål.
- Dimensjonerende time – økt fra 186 pax per time til 460 pax per time (370 pax per time ved 80 % kabinfaktor).
- Økt arealet i terminal med 1209 m². Dette gir økt kapasitet og flere muligheter for gode passasjeropplevelser.
- Fått opp to bagasjebånd istedenfor ett. Dette ivaretar mulighet for samtidighet for fly innland/utland.
- Det var planlagt fire oppstillingsplasser for større fly, nå etableres fem plasser.
- Vi er ikke ferdig samspilt på innredning og brukeropplevelse.
- Vi er ikke ferdig med dialog om lengde på landingslysrekke i vest.
- Nå vet vi endelig hva vi har å spille på når vi skal utvikle og etablere flyruter!

«Her på Fagerlia skal den nye flyplassen ligge». Bilde: Avinor, <https://avinor.no/ny-flyplass-mo-rana/bli-med-inn/>

AMBISJONER OM FLYRUTER PÅ NY FLYPLASS

Relevant sammenligning med Helgeland

HARSTAD/NARVIK LUFTHAVN			06:30	Oslo	SK4079
AVGANG	22.mai		06:35	Oslo	DY361
			06:40	Bodø	WF871
			08:45	Andenes	WF864
			08:45	Tromsø	WF864
			10:50	Oslo	SK4083
			11:05	Oslo	DY365
			13:10	Oslo	SK4087
			13:30	Bergen	WF1365
			13:30	Trondheim	WF1365
			14:10	Bodø	WF875
			15:40	Oslo	DY367
			18:10	Oslo	SK4095
			18:45	Tromsø	WF867
			20:05	Oslo	DY369

MÅL - MARKEDSUTVIKLING, LANGSIKTIGE EFFEKTER FOR REGIONEN

MÅL FOR RUTETILBUD VED ÅPNING AV FLYPLASS, ETSTIMERT TIL Q2 2027

- Mo i Rana - Oslo, minimum 4 t/r daglig med store fly (100 seter +)
- Mo i Rana - Bodø
- Mo i Rana - Tromsø
- Mo i Rana - Trondheim
- Mo i Rana - østover batteribeltet, - Skellefteå og Vasa (eller naboby)
- Mo i Rana - utland, 1 større by i øst (pendlere og turister)
- Mo i Rana - utland, 1 større hub på kontinentet/England
- Mo i Rana - charter, 2 destinasjoner til sol og varme

Evt. andre reisemål / destinasjoner?

Stor utfordring

Flyruter er selve verdien av flyplassen til 5 000 millioner kroner

God ruteutvikling vil koste 20 millioner kroner til åpning i 2027

- Regjeringa ga oss en grunnløs ekstraregning på 66 mill. for å bygge den anbefalte rullebanen
- Rana kommune tømte sparegrisen og har fra 2023 stoppet medfinansieringen av PLU (50%)
- PLU vil søke alternativ finansiering, så her er det bare for dere å være forberedt på å delta, selv om det alltid vil være mange gratis-passasjerer på denne reisen

Videre arbeid

- Etablering av et flyruteutvalg i samarbeid med Avinor og sammensatt med aktører fra hele Helgeland
- Deltakelse på arenaer med flyselskaper og reiseoperatører i samarbeid med nasjonale, nordnorske og «helgelandske» aktører bla. Visit Helgeland
- Enkeltvise møter med flyselskaper

mm

Eksempel på en tids- og møteplan Ruteutvikling

UTKAST - 2023/24												
TEAM 0	ENMR/REGION											
TEAM 1	OSL											
TEAM 2	BOO, TRD, TOS											
TEAM 3	SOL/SESONG											
TEAM 4	HUB/LEGACY											
TEAM 5	LAVPRIS											
TEAM 6	INNKOMMENDE											
TEAM 7	FRAKT/POST											
TEAM 8	GA/VIP											
TEAM 9	TVÆRFORBINDELSER											
		UPPSTARTSMÖTE AVINOR	UPPSTARTKONFERENS	ITB	ROUTES EUROPE	BESÖKA FLYBOLAG	ITB	ROUTES EUROPE	BESÖKA FLYBOLAG	ROUTES WORLD	KOMM NYE LINJER S26	SKISHOW
		SOMMAREN 2023	nov.23	MARS 2024	VÅREN 2024	HØSTEN 2024	MARS 2025	VÅREN 2025	HØSTEN 2025	HØSTEN 2025	HØSTEN 2025	HØSTEN 2025
		OSLO	MO I RANA	BERLIN	AARHUS	EUROPA	BERLIN	EUROPA	EUROPA	VÄRLDEN	EUROPA	LONDON

- **1. Flyruteutvikling og Destinasjonsutvikling**

- To verktøy for bærekraftig lokalsamfunnsutvikling.
- Aktiviteter og forskjeller mellom dem.

- **2. Destinasjonsutvikling**

- **Utvikling av bærekraftige reiselivsprodukter.**

- Samarbeid mellom privat og offentlig sektor.
- Sentralt for lokal verdiskaping.
- Krever felles visjon og forståelse.

- **3. Flyruteutvikling**

- **Skape bredt rutetilbud til flyplassen.**

- Mål: Utvikling og vekst i regionen gjennom et relevant og godt rutetilbud.
- Stimulerer bærekraftig næringsutvikling inkludert reiseliv og destinasjonsutvikling.
- Markedsføring og salg av næringsmuligheter, turer og opplevelser.

- **4. Rolleavklaring**

- Tydelig definisjon av aktørers roller.
- PLU, Rana Utvikling og Visit Helgeland m.fl.
- Samarbeid og overlappende områder.

- **5. Flyplassforum i samarbeid med Avinor og Helgeland**

- Mål: Utvikle etterspørsel og rutetilbud.
  - Samarbeid for bærekraftige flyruter.
  - Oppgaver og sammensetning.
- Etableres våren i 2024, møtefrekvens og deltakerkostnader.

- **6. Samarbeid med Nordland fylkeskommune**

- Vurdering av tilbringer/transport- og logistikk-løsninger.
- Klarlegging av samarbeidsflater.

Hele Helgeland

Hva skal til?

Samarbeid

Bærekraftige produkter og tilbud

Spisse markedsføringsstrategi

Leverer på reiselivstrender

Kitt Grønningsæter
Daglig leder/reiselivssjef

Kristin Johansen
Reisemålsutvikler
*Rana, Hemnes, Nesna, Lurøy,
Træna, Rødøy, Meløy*

Thea Markussen
Reisemålsutvikler
*Grane, Vefsn, Hattfjelldal, Dønna,
Alstahaug, Herøy, Leirfjord*

Solveig Svendsen
Reisemålsutvikler
*Bindal, Sømna, Brønnøy, Vega,
Vevelstad*

Merethe Kvandal
Reisemålsutvikler - travel trade

Kristina Alida Gylseth
Administrasjonssjef

Tina Cathrin Hansen
Utviklingssjef

Tina Østrem
Markedssjef

Kristoffer Møllewik
Informasjonssjef

Emilie Solbakken
Digital markedsansvarlig

20 guider og
sommerventer

Vision

Helgeland – ekte opplevelser hele året.

Formål

Visit Helgeland skal utvikle og markedsføre Helgeland til å bli et foretrukket reisemål, og derigjennom skape merverdi for næringsaktørene og lokalsamfunnene.

Hovedmål

Bidra til å gjøre Helgeland til et helårlig reisemål, gjennom bærekraftig utvikling.

Premisser

Bærekraft – kompetanse – samarbeid

Hovedoppgaver

Delmål

Markedsføring

Bygge opp merkevaren Helgeland, og bidra til at Helgeland er blant de mest attraktive reisemålene i Norge.
Bidra til helårsturisme i hele regionen, ved å hente riktig gjest til riktig sted, og til riktig tid.

Reisemålsutvikling

Bidra til samhandling og økt kompetanse, produkt- og opplevelsesutvikling.
Bidra til bærekraftig besøksforvaltning.

Vertskap

Tilby gode vertskapstjenester for besøkende og lokalbefolkning, samt for turoperatører og presse.
Tilby gode digitale løsninger som gir nyttig informasjon om tilbudet på Helgeland.

Rammevilkår

Gi innsikt.
Være talerør og høringsinstans for næringen i viktige saker.

Vertskap

Tilby gode vertskapstjenster

Gode digitale løsninger

Pressebesøk

Markedsføring

Merkevaren Helgeland

Foto: Hans Petter Sørensen / Faroutfocus.no

Markedsstrategi

Eksportmodningsprogram

Vårt uttrykk – «tone of voice»

PR skal styrke marked

Kanalvalg: informasjon og markedsføring

Mer markedskroner i nye sesonger

Tettere på Visit Norway og NordNorsk reiseliv

TJENESTEBESKRIVELSER

Markedsføring

Styrke merkevaren Helgeland.

Bidra til ansvarlig helårsturisme i hele regionen, ved å hente riktig gjest til riktig sted og til riktig tid.

- Oppgavene
- Funksjonene
- Produktkonsepter
- Målgrupper
- Markeder

REISELIVETS ØKOSYSTEM

Tett samarbeid, basert på avklarte roller og oppgaver

VISIT NORWAY

Staten, Innovasjon Norge

NORDNORSK REISELIV

Landsdelsselskap

Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner

VISIT HELGELAND

Destinasjonsselskap

Kommunene på Helgeland

Sertifisert Miljøfyrtårn

Kan ha prosjektledelse i prosess mot reisemålsledelse og bærekraftig reisemål

REISEMÅLSLEDELSE

Organisert av kommunene på Helgeland, i flere regioner

Næringsaktører, parker, frivillige organisasjoner, destinasjonsselskap, næringsssforeninger, andre interessenter

Anbefaling og mål: gjennomføring av prosess mot reisemålsledelse og merking som bærekraftig reisemål

BÆREKRAFTIG
REISEMÅL

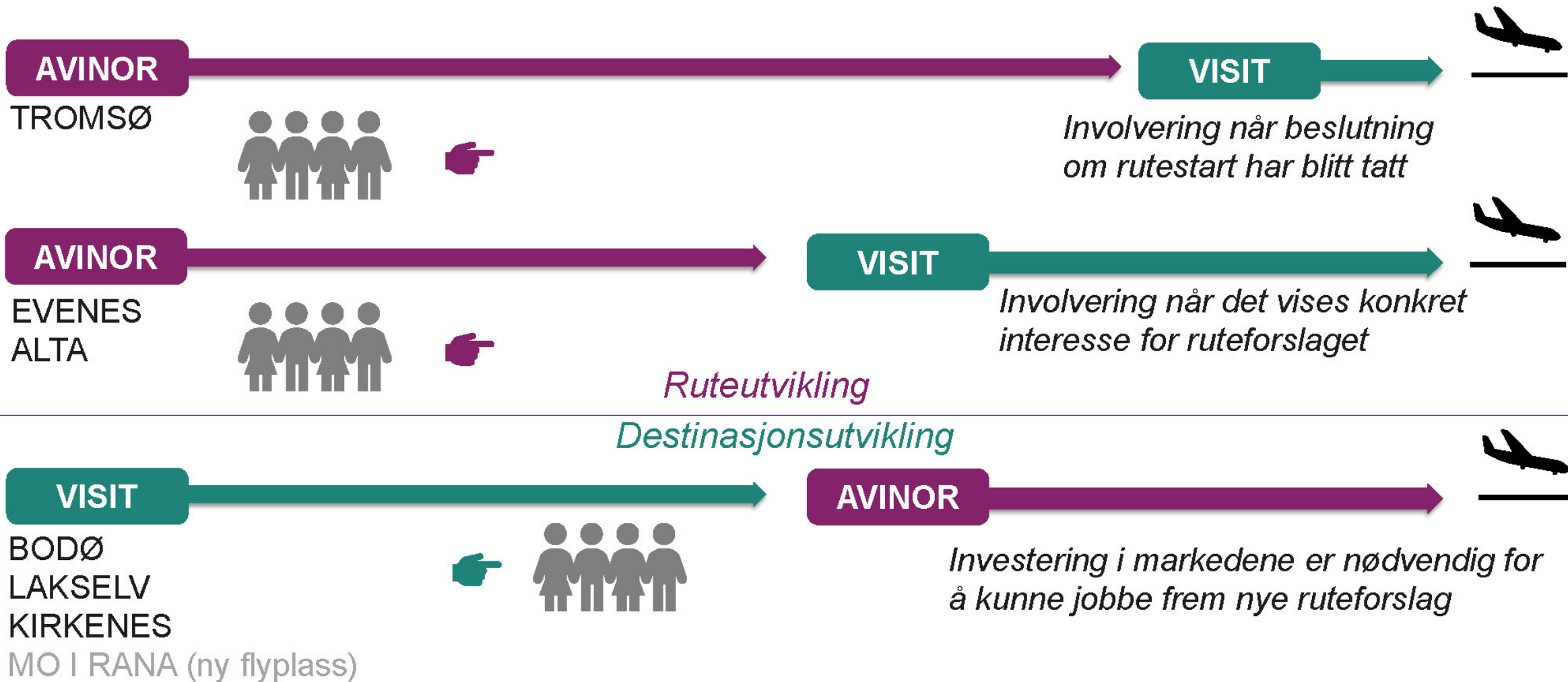

Reisemålsutvikling

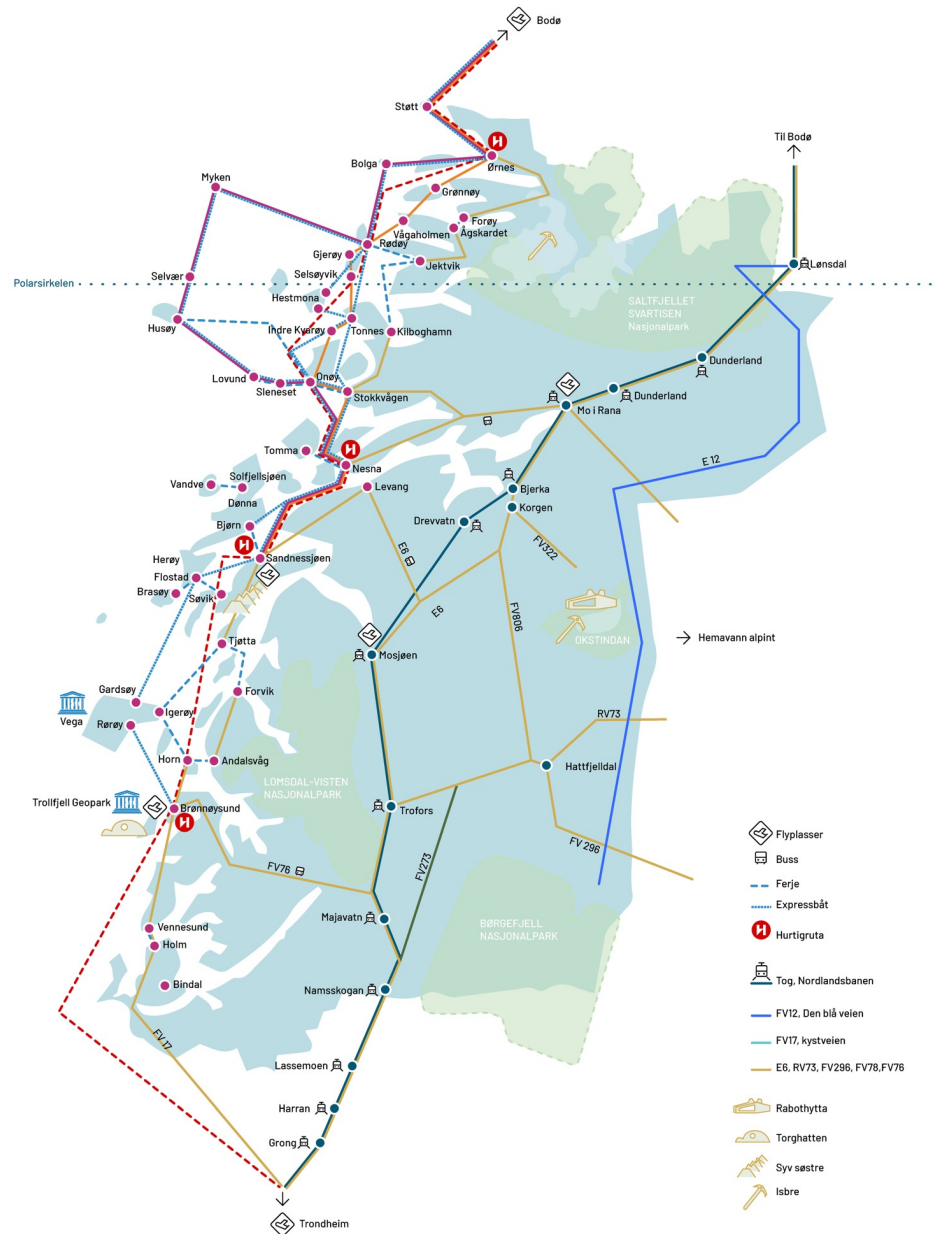
Besøksforvaltning
Produkt- og opplevelsesutvikling

Modenhhet for innkommende flytrafikk

Tilleggstjenester

1. Eksportsatsning
2. MICE-satsning
3. Ekstra produktoppføring
4. Innholdsproduksjon
5. Foto
6. Annonsering SoMe
7. Faglig rådgivning

Eksportsatsning

- Markedskampanjer
- Nettverksbygging – økt kjennskap til regionen
- Verktøykasse
- Eksportmodning og produktutvikling
- Nyhetsbrev – eget og via NNR/IN

MICE satsning

- Egne produktsider
- Nettverksbygging: event-/reisebyrå, DMC
- Visningsturer og events i store byer
- Markedskampanjer
- Utvikle signalprodukter
- Nyhetsbrev
- Workshop/seminar for aktører til høsten

Sammen kan vi drysse tryllestøv over hele Helgeland

Generalforsamling og næringslivslunsj om ny flyplass

22. mai, kl 11-13